

Fragile Memory

Dokumentárny film ukrajinského režiséra Ihora Ivankova o jeho starom otcovi
kameramanovi Leonidovi Burlakovi

V kinách od **16. júna 2022**



Slávny sovietsky kameraman Leonid Burlaka, ktorý nakrútil niekoľko ikonických filmov má diagnózu Alzheimerovej choroby. Jeho vnuk, ukrajinský režisér Ihor Ivanko nachádza na "dači" kufor zabudnutých fotografických a filmových negatívov. Začína sa boj o záchranu pamäte starého otca a boj o rekonštrukciu unikátnych materiálov. Režisér hľadá ľudí z fotografií a filmov, nachádza ich v Moskve, Varšave, Washingtone a v Odese. Leonid mal vtedy toľko rokov, ako jeho vnuk dnes, dochádza k porovnaniu dvoch generácií. **FRAGILE MEMORY** je dokumentárny film mladého režiséra a kameramana Ihora Ivankova, v ktorom prostredníctvom osobného príbehu starého otca a vnuka divák sleduje stret sovietskej generácie Ukrajincov s dnešnou, modernou ukrajinskou spoločnosťou. Skutočnosť, že stratu pamäte Leonida nedokáže zastaviť, ho priviedla k snahe pokúsiť sa, ju prostredníctvom filmu zrekonštruovať a aspoň v obmedzenej podobe zachovať.

„Film kombinuje silný osobný príbeh, vzťah starého otca a vnuka a ich spoločný boj o záchranu pamäte, s aktuálnou témou premeny generácie "homo sovieticus" na generáciu Ukrajincov. Film rozpráva čarovný a veľmi osobný príbeh. Zároveň je obrazom bolestivého procesu postupného strácania pamäte, neúprosnej povahy času a sile rodinnej útechy. Myslím, že má potenciál osloviť široké spektrum divákov, pretože prostredníctvom príbehu jednotlivcov hovorí nielen o individuálnej, ale aj o kolektívnej pamäti, hľadá jej miesto a skúma jej podobu v dnešnej spoločnosti. Fotografie a archívy dedka Leonida divákovi predstavujú atraktívne prostredie zákulisia sovietskeho filmu, večierky umelcov, zobrazujú život mládeže šesťdesiatych rokov a jej hlad po slobode, túžbu vymaniť sa aspoň na chvíľu zo sovietskej šablóny,“ hovorí koproducent filmu Peter Kerekes.

Režisér, kameraman Ihor Ivanko

V čase, keď môjmu starému otcovi, slávnemu sovietskemu kameramanovi Leonidovi Burlakovi diagnostikovali Alzheimerovu chorobu, som náhodou našiel jeho skrytý fotoarchív. Leonidove majstrovské fotografie zobrazujú život sovietskej mládeže v Moskve začiatkom šesťdesiatych rokov. Starý otec s priateľmi na nich vyzerajú takmer rovnako ako ja, žijúci o 55 rokov neskôr. Svoj prvý dokument som nakrútil na Maidane a teraz mám pocit, že sa stretávam s mladým kameramanom Leonidom, ktorý v mojom veku začínal svoju kariéru v období studenej vojny. Náhle som si uvedomil, že neviem o dedovi a jeho mladosti takmer nič a začal som sa o ňu aktívne zaujímať.

Vždy bolo pre mňa nepochopiteľné, prečo sa ľudia zvyknú zbavovať svojich osobných archívov, prečo zahadzujú všetko, čo im pripomína minulosť. Momentálny trend v post sovietskych spoločnostiach je nielenže nezachovávať kultúrne dedičstvo, ale skôr ho za dedičstvo ani nepovažovať. Ľudia majú tendenciu merať hodnotu toho, čo vlastnia, alebo zedia, len z pohľadu finančnej hodnoty. Osobné veci - listy, fotografie a iné pamätné predmety, zvyčajne končia na blížich trhoch, alebo v odpadkovom koši.

Na druhej strane je prirodzené, že hodnotu čohokoľvek si často uvedomíme až vtedy, keď to začneme strácať, keď hrozí, že nám niečo v blízkej budúcnosti navždy zmizne zo života. Nikdy mi nezišlo na um, že práve môj dedko, ktorý je jedným z najdôležitejších ľudí v mojom živote, začne strácať pamäť.

Jeho unikátny archív, ktorý som náhodou našiel, je podľa môjho názoru na nezaplatenie; vezmime si ako príklad archív Vivian Maierovej, ktorého objavenie pred niekoľkými rokmi vyvolalo obrovský rozruch a stal sa senzáciou. A to je len jeden z mnohých archívov objavených za posledné roky. Osobné archívy Valerija Faminskeho, alebo Martina Manhoffa neukazujú len svet našich starých otcov. Odhaľujú nám minulosť z inak nedostupných, alebo len ťažko zachytiteľných perspektív. Prinášajú emocionálne autentický zážitok, predstavujú minulosť úprimnejšie a akosi čestnejšie, ako dobové časopisy, alebo noviny, ktoré sa museli riadiť cenzúrou a všetko podriaďovať oslave politického zriadenia.

Dedko si nezapisoval zážitky a myšlienky do denníka, namiesto toho fotil. Stredobodom vizuálneho prístupu vo filme sú náhodne objavené Leonidove negatívy. V dôsledku poškodenia emulzie je starý materiál popraskaný a neostrý; evokuje nielen Leonidovu mladosť, ale aj jej pominulosť, postupnú a nezastaviteľnú stratu pamäti a naliehavo podnecuje zvedavosť zachytiť to, čo z nej ešte ostáva.

Dokumentárny film **FRAGILE MEMORY** hovorí o minulosti bývalých krajín ZSSR a o dlhodobom, stále pretrvávajúcom vyrovnávaní sa s ňou. Téma straty pamäte jednotlivca postupne priviedla režiséra aj k skúmaniu spoločenského javu, ktorý by sa dal charakterizovať ako určité neselektívne dištancovanie sa od všetkého, čo po sebe zanechala nedávna realita bývalého politického zriadenia. Film sleduje

fenomén súčasného radikálneho zaobchádzania so spomienkami a kultúrnym dedičstvom, v dôsledku aktívnej politiky „dekomunizácie“ majú ľudia na Ukrajine tendenciu hromadne odmietať všetko, čo zaváňa čimkoľvek „sovietskym“.

Príbeh je rozprávaný primárne z pohľadu Leonidovho vnuka. Divákov sprevádza jeho voiceover, ale aj jeho komunikácia s protagonistami spoza kamery, či priamo v obraze pri interakciách so starým otcom a jeho priateľmi zo starých čias. Druhou rovinou rozprávania je Leonidov pohľad na svet, ktorý diváci sledujú prostredníctvom jeho fotografií a ukážok záberov z filmov, ktoré nakrútil.

Ukrajinský režisér, kameraman a filmový bádateľ Ihor Ivanko sa narodil sa v roku 1992 na Ukrajine v meste Odesa. V roku 2016 absolvoval odbor kamera na Kyjevskej divadelnej, filmovej a televíznej univerzite. Ako kameraman sa podieľal na dokumentárnych a hraných filmoch. Od Roku 2014 je súčasťou skupiny #BABYLON'13, ktorá mapuje udalosti okolo protestov na Maidane a konfliktov na východe Ukrajiny.

Originálny názov: FRAGILE MEMORY

Distribučná premiéra: 16. jún 2022

Žáner: kreatívny biografický dokumentárny film

Rok výroby: 2022

Čas: 70 min.

Krajina: Slovensko, Ukrajina

Nosiče: DCP, MP4

Prístupnosť: 12+

Jazyk: ukrajinsky so slovenskými titulkami

Réžia: Ihor Ivanko

Námet a scenár: Ihor Ivanko

Kamera: Ihor Ivanko, Leonid Burlaka, Illia Yehorov

Strih: Ihor Kosenko

Hudba: Marek Piaček, Mykyta Moiseev

Zvuk: Martin Merc

Produkcia: Burlaka Films (UA)

Koproducent: Peter Kerekes (SK)

Trailer: <https://burlakafilms.com/fragilememory>

Distribúcia: Filmtopia / www.filmtopia.sk / FB Filmtopia

Programovanie filmu: filmtopia@filmtopia.sk; +421 915 222 082

Svetová premiéra

Krakow Film Festival 2022, Poľsko

Ocenenie

„Best Pitch Prize“ Odesa Film Festival 2019

„Best Work in Progress Prize“ Odesa Film Festival 2019

Docs Barcelona Award East Doc Platform 2019

Prezentovaný

Sunny Side of the Doc, LaRochele

East Meets West 2019, Trieste

Baltic Sea Docs 2019